

Kattens "HIV" tycks öka i Sverige

Infektioner i övre luftvägarna och i munnen, svårläkta sår samt lunginflammation. Det är symptom som är vanliga hos katter med FIV. Men det kan ta flera år innan katten insjuknar i denna slutfas av sjukdomen. FIV tycks bli allt vanligare bland svenska katter.

Felint immunosuppressivt virus, FIV, förekommer över hela världen och infekterar tama katter. Även flera arter av vilda kattdjur kan bli infekterade. Sjukdomen är ovanlig i Sverige. Fram till 2013 har endast ett mindre antal positiva tamkatter rapporterats per år. Men från 2013 och framåt ses en tendens till ökning av antalet fall, framförallt i Skåne.

En katt infekterad med FIV kan, liksom människor med HIV, inte bli av med viruset. Det är detta som gör sjukdomen extra allvarlig. Förr eller senare får katten symptom på sjukdom.

FIV associeras med en tilltagande försämring av immunförsvaret. Infekterade katter blir känsliga och lättare mottagliga för andra infektioner. FIV medför att mängden vita blodkroppar minskar hos den infekterade katten. Låg mängd vita blodkroppar innebär att produktionen av antikroppar minskar och kattens immunförsvaret blir generellt sämre. Det finns dock inga unika symtom för FIV.

Sjukdomen kan delas in i olika stadier. En första akut fas inleder, som oftast innebär en kort tidspe-

riod präglad av feber och nedsatt allmäntillstånd. Efter det akuta sjukdomsstadiet övergår infektionen i en kortare eller längre fas där virus sprider sig i kroppen. Katten har under denna

tid oftast inga symptom på sjukdom. Sedan kan det ta flera år innan katten insjuknar i slutfasen av sjukdomen.

När katten till slut blir sjuk får den allvarliga symptom. Dessa är ofta orsakade av smittämnen som en frisk katt, med normalt immunförsvaret, inte skulle bli sjuk av. Slutstadiet handlar om infektioner i övre luftvägarna och i munnen, svårläkta sår samt lunginflammation.

Men febertoppar, avmagring, förstörade lymfknutor och olika tumörer hör också till bilden av FIV.

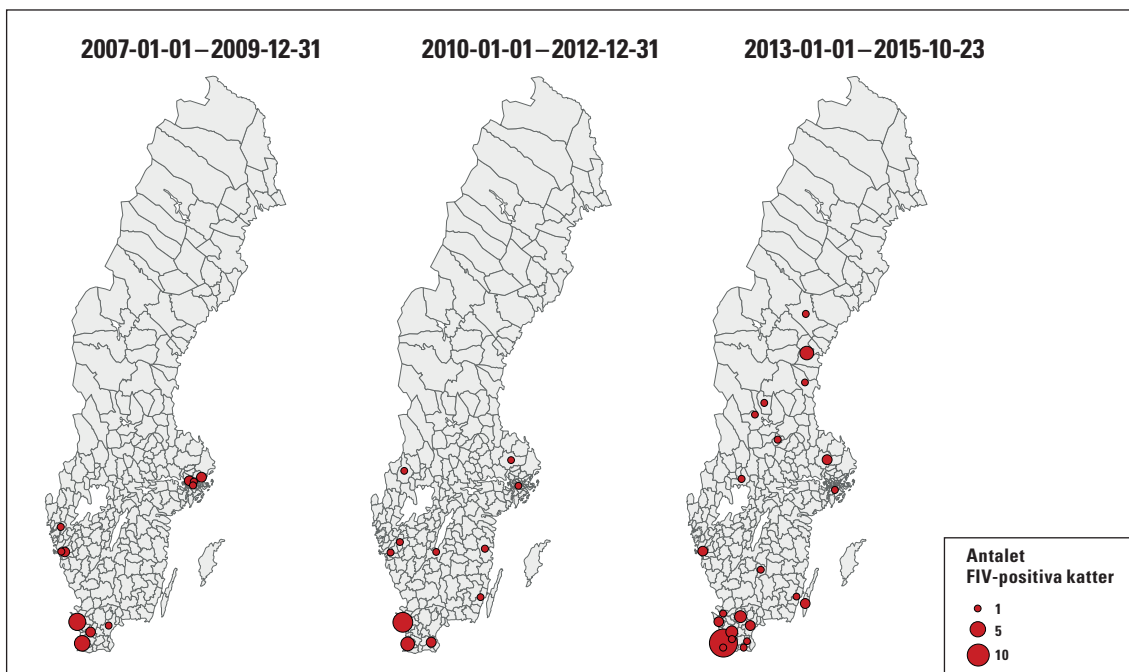
FIV-virus finns framförallt i saliv och blod hos den infekterade katten. Den vanligaste smittvägen är sannolikt via slagsmål och bett. Detta skulle kunna förklara varför det framförallt är lite äldre, utegående hankatter som drabbas.

Även om FIV tycks öka så är det fortfarande en mycket ovanlig infektion i Sverige. Tidigare har SVA diagnosticerat omkring tio fall årligen. Oftast är det fall som visat sig positiva i snabbtester på djursjukhus och kliniker som SVA konfirmerar. Men år 2013 uppstod ett trendbrott då SVA påvisade tretton FIV-positiva katter. Förra året var det 23 fall, och hittills (i slutet av oktober) under 2015 har 15 katter diagnosticerats med FIV. Det är framförallt i Skåne och i södra Sverige som de FIV-positiva katterna har konstaterats.

Diagnosen FIV ställs med hjälp av serologi där antikroppar i kattens blod påvisas. Det kan ta upp till åtta veckor för katten att bilda antikroppar efter att

» Den vanligaste smittvägen är sannolikt via slagsmål och bett. Detta skulle kunna förklara varför det framförallt är lite äldre, utegående hankatter som drabbas.«

Kartorna visar antalet rapporterade FIV-positiva katter under olika tidsperioder. © SVA

den blivit infekterad. Eftersom katten inte kan göra sig av med viruset vet man att en katt med antikroppar mot FIV också är smittad för resten av livet.

Beslut att avliva en katt bör inte tas enbart på grund av förekomst av FIV-antikroppar. En katt med FIV kan leva många år utan symptom på sjukdom. Generella skötselråd för dessa katter innebär: katten bör hållas strikt inomhus, eller gå i koppel utomhus, för att förhindra smitta till andra katter eller själv bli smittad med andra sjukdomar, katten bör regelbundet undersökas av veterinär för att upptäcka sjukdomssymptom, en okastrerad katt bör kastreras för att undvika stress i samband med löpning, samt för att minska aggressivitet. Rådet gäller även andra eventuella katter i det drabbade hushållet. Inga nya katter ska tas in då risken för slagsmål och bitskador ökar med introduktion av nya katter samt att den nya katten riskerar att smittas av FIV.

Louise Treiberg Berndtsson, bitr. statsveterinär, SVA
Anna Lindhe, laboratorieveterinär, SVA

FAKTA OM FIV

Felint immunosuppressivt virus, FIV, är ett relativt nyupptäckt virus, och beskrevs första gången 1987 i USA. FIV tillhör familjen retrovirus och sorteras i gruppen lentivirus. Till lentivirus hör också till exempel HIV (human immunodeficiency virus).

FIV delar många egenskaper med HIV och kallas ibland för kattens aids och har använts mycket i olika modeller för att bättre förstå HIV och aids. FIV kan dock inte ge upphov till HIV hos människor eller vice versa.

ANTALET FIV-POSITIVA KATTER TYCKS ÖKA

FIV är en anmälningspliktig sjukdom i Sverige. Alla av SVA konfirmerade FIV-positiva katter rapporteras till Jordbruksverket. I deras totala statistik visas 14 fall 2011, 9 fall 2012, 21 fall 2013 och 42 fall 2014.

De senaste tio åren, före 2013, har SVA diagnostiserat mellan fyra och tolv FIV-positiva katter årligen. År 2014 diagnostiserades 23 FIV-positiva katter. I år (i oktober) har hittills 15 katter påvisats positiva för FIV. SVA ser det som en ökande trend. Orsaken till ökningen är okänd men möjligen kan en ökad benägenhet att ta prover vara förklaringen.

En rapport från Norge, där man låtit provta herrelösa katter, visar att man även där tycker sig se en viss ökning av FIV-positiva katter.

Vid en genomgång av de prover från FIV-positiva katter som inkommit till SVA under 2014 och 2015, sammanlagt hittills 38 stycken, kan följande konstateras:

22 katter från Skåne,
5 katter från Västernorrland,
3 katter från Västra Götaland,
enstaka katter från övriga landet.

Rasmässigt dominerar blandraskatt/huskatt med 31 katter, två europeisk korthår, övriga fem är norsk skogskatt. Åldersmässigt är den yngsta katten två år och den äldsta 15 år, med en medelålder på 7,7 år.

Av de 38 FIV-positiva katterna är 24 katter hankastrater, elva är hankatter och endast tre är honkatter.